

УДК 930.2:378.4096.014.24/.25 (477.83-25) “199” (093.2)
DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/fhi.2021.22.3706>

СТРУКТУРНІ ЗМІНИ У ЛЬВІВСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ В КОНТЕКСТІ АКТИВІЗАЦІЇ ЙОГО МІЖНАРОДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У 1990-х роках

Лілія ГУЛЬОВАТА

Львівський національний університет імені Івана Франка
катедра новітньої історії України імені Михайла Грушевського
вул. Університетська 1, 79000, Львів, Україна
e-mail: clio@lviv.edu.ua

На основі офіційних документів, передусім рішень засідань Вченої Ради Львівського державного університету імені Івана Франка, охарактеризовано структурні зміни в Університеті впродовж 1990-х років, які були тісно пов'язані з його міжнародною діяльністю. Наголос зроблено на таких підрозділах, як відділ міжнародних зв'язків, підготовчий факультет для іноземних громадян, катедра прикладного українського мовознавства та катедра сходознавства філологічного факультету, факультет іноземних мов, факультет міжнародних відносин, факультет доуніверситетської підготовки. Наведено дані й про спеціалізовані інститути та центри, зокрема, про Інститут європейської інтеграції, центри, покликані популяризувати італійську, австрійську, французьку, грецьку мови та культури, а також країни Північної Європи.

Ключові слова: Львівський державний університет імені Івана Франка, структурна реорганізація, міжнародні відносини, факультети, кафедри, 1990-ті роки.

Зі здобуттям Україною незалежності в 1991 р. істотно активізовано міжнародну діяльність Львівського державного університету імені Івана Франка, що відбулося й на його підрозділах. Кожен факультет розпочав налагоджувати або ж зміцнювати вже чинні до того зв'язки із закордонними навчальними чи науковими осередками. Проте в Університеті існувала низка підрозділів, діяльність яких була найтісніше пов'язана з міжнародними відносинами. Їхній характеристиці у 1990-х роках й присвячена пропонована студія.

Забезпечував організацію міжнародної діяльності Львівського університету від 1983 р. займався відділ міжнародних зв'язків. У 1990-х роках його почергово очолювали О. Міщенко (до 1993), В. М. Кирилич (1993–1995) та Л. Я. Чапляк (від 1995). До обов'язків відділу належало: оформлювати закордонні відрядження співробітників та студентів університету, надавати консультації щодо оформлення документів для виїзду у закордонні відрядження, а також інформувати про роботу посольств та закордонних представництв в Україні. Працівники відділу приймали та організували прийняття офіційних чужоземних делегацій, окремих фахівців та студентів. Відділ облікував чужоземних громадян, які прибували до Львівського університету відповідно до угод про співпрацю, за скеруванням Міністерства освіти України та на запрошення Університету, готував угоди про співпрацю Львівського університету з чужоземними навчальними закладами й

установами та звітував про міжнародну діяльність Університету в державні інстанції України. Працівники відділу також реєстрували чужоземних громадян, оформляли та продовжували візи¹.

Від 1975 р. у Львівському університеті діяв також підготовчий факультет для іноземних громадян. Від 1991 р. його очолював В. Є. Кревс. На 1991 р. у структурі факультету було дві кафедри: кафедра російської та української мов і кафедра природничих наук².

Відтак 6 травня 1992 р. питання про роботу з чужоземними студентами і роботу міжнародного відділу Львівського університету заплановано розглянути Вченій Раді Університету. Для цього створено комісію в складі в. о. проректора з наукової роботи М. М. Павлуня, проректора з навчальної роботи А. Ф. Карася, директора інформаційно-обчислювального центру Р. Є. Рикалюка, декана факультету міжнародних відносин М. З. Мальського, декана підготовчого факультету для іноземних громадян В. Є. Кревса, декана економічного факультету З. Г. Ватаманюка, доцента кафедри неорганічної хімії Б. Я. Котура, завідувача кафедри прикладної математики Я. Г. Савули, завідувача кафедри міжнародного права В. М. Репецького та студента А. Винничука³. У результаті діяльності цієї комісії Вчена Рада Львівського університету постановила: ліквідувати деканат по роботі зі студентами-іноземцями; його матеріальну базу та документацію передати підготовчому факультету для іноземних громадян; доручити ректоратові розподілити функції роботи з чужоземними студентами між деканатами факультетів та розширити відділ міжнародних зв'язків. Питання про загальноуніверситетську кафедру російської та української мов вирішили перенести на засідання Вченої Ради, яке мало відбутися у вересні 1992 р.⁴ Тоді ж для визначення статусу кафедри російської та української мови створили комісію під головуванням проректора А. Ф. Карася (крім членів попередньої комісії, до неї увійшли завідувачки кафедри іноземних мов К. Я. Кусько, професор В. С. Кульчицький та, замість А. Винничука, студент Т. Сосновський)⁵.

Дня 28 жовтня 1992 р., після виступу декана філологічного факультету М. І. Гнатюка, проректора О. І. Бобика та завідувачки загальноуніверситетської кафедри української та російської мов як іноземних М. Г. Борзенко було ухвалено:

¹ Л. Чапляк, "Міжнародних зв'язків відділ," *Encyclopedia. Львівський національний університет імені Івана Франка: в 2 т.*, вид. рада: І. О. Вакарчук (голова), М. В. Лозинський (заст. голови), Р. М. Шуст (заст. голови), В. М. Качмар (відп. секретар) та ін. (Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014), т. 2, 145; План роботи вченої ради Львівського державного університету ім. І. Франка на 2-ий семестр 1992 р., Документація Вченої Ради ЛНУ імені Івана Франка, арк. 1.

² В. Кревс, "Підготовчий факультет для іноземних громадян," Там само, 290–291.

³ Протокол № 10/5 засідання Вченої ради Львівського державного університету ім. І. Франка, 6 травня 1992 р., Документація Вченої Ради ЛНУ імені Івана Франка, арк. 5.

⁴ Протокол № 12/6 засідання Вченої ради Львівського державного університету ім. І. Франка, 24 червня 1992 р., Документація Вченої Ради ЛНУ імені Івана Франка, арк. 8–9.

⁵ Протокол № 2/9 засідання Вченої ради Львівського державного університету ім. І. Франка, 9 вересня 1992 р., Документація Вченої Ради ЛНУ імені Івана Франка, арк. 15.

1) об'єднати загальноуніверситетську катедру української та російської мов як іноземних з катедрою російської та української мов підготовчого факультету для іноземних громадян, долучивши її до структури цього факультету; 2) доручити забезпечити навчальний процес з української та російської мов для студентів-чужоземців першого-п'ятого курсів, стажистів та аспірантів базових факультетів об'єднаній кафедрі української та російської мов підготовчого факультету для іноземних громадян⁶.

Відтак 22 лютого 1995 р. на Вченій Раді Університету заслухали звіт декана підготовчого факультету для іноземних громадян В. Є. Кревса про діяльність підрозділу впродовж 1991–1995 рр.⁷, а 17 травня 1995 р. відбувся звіт про роботу відділу міжнародних зв'язків⁸.

Наступного року ухвалили відкрити на філологічному факультеті катедру прикладного українського мовознавства, поклавши на неї, починаючи від 1996/1997 навчального року, обов'язки викладати курси “українська мова як іноземна” (спеціалізація), “українська мова для іноземних громадян” та низки інших⁹.

Дня 20 березня 1996 р. створено комісію на чолі з В. М. Кириlichem (члени: Ю. В. Караван, Я. Г. Притула, Й. М. Стахіра, С. П. Гудзь, Я. М. Каличак, Т. Ю. Салига, Р. С. Помірко), яка мала розглянути проблему реорганізації підготовчого відділення для іноземних громадян та впродовж місяця дати свої пропозиції¹⁰. Звіт комісії, а також виступи декана підготовчого факультету В. Є. Кревса та декана підготовчого відділення для громадян України Ю. В. Каравана заслухали на Вченій Раді Університету 22 травня 1996 р., ухваливши серед іншого: 1) створити на підготовчому факультеті для чужоземних громадян кафедру гуманітарно-природничої підготовки; 2) ліквідувати кафедри російської та української мов. Навчальний процес на основних факультетах для студентів-чужоземців з удосконаленням української мови покласти на кафедру українського прикладного мовознавства (згодом було затверджено програми з української мови як чужоземної для аспірантів, пошукувачів і стажистів¹¹); 3) ліквідувати кафедру природничих наук; 4) залишити за підготовчим факультетом для іноземних громадян питання про комплектацію контингенту,

⁶ Протокол № 4/10 засідання Вченої ради Львівського державного університету ім. І. Франка, 28 жовтня 1992 р., Документація Вченої Ради ЛНУ імені Івана Франка, арк. 7.

⁷ Протокол № 8/2 засідання Вченої Ради Львівського державного університету імені Івана Франка, 22 лютого 1995 р., Документація Вченої Ради ЛНУ імені Івана Франка, арк. 2.

⁸ Протокол № 10/5 засідання Вченої Ради Львівського державного університету імені Івана Франка, 17 травня 1995 р., Документація Вченої Ради ЛНУ імені Івана Франка, арк. 7.

⁹ Протокол № 17/2 засідання Вченої Ради Львівського державного університету імені Івана Франка, 21 лютого 1996 р., Документація Вченої Ради ЛНУ імені Івана Франка, арк. 9.

¹⁰ Протокол № 18/3 засідання Вченої Ради Львівського державного університету імені Івана Франка, 20 березня 1996 р., Документація Вченої Ради ЛНУ імені Івана Франка, арк. 11–12.

¹¹ Порядок денний засідання Вченої Ради Львівського державного університету імені Івана Франка (протокол № 12/7), 1 липня 1998 р., Документація Вченої Ради ЛНУ імені Івана Франка, арк. 1.

візового забезпечення, організації навчання, стипендіальні безпеки, прожиття в гуртожитку чужоземних студентів та слухачів; 5) загальне керівництво навчанням чужоземних студентів, аспірантів і стажистів факультетів Університету, питання їхньої стипендіальної безпеки, прожиття в гуртожитках покласти на деканати відповідних факультетів і відділ аспірантури та докторантури; 6) оформлення віз та реєстрацію чужоземних студентів, аспірантів і стажистів Університету покласти на відділ міжнародних зв'язків¹².

Крім того, в 1996/1997 навчальному році мало бути розглянуте питання про доцільність організації факультету доуніверситетської підготовки¹³. Воно постало на засіданні Вченої Ради Університету 9 жовтня 1996 р.¹⁴ та було вирішено позитивно в 1997 р. В результаті підготовчий факультет для іноземних громадян став відділенням для іноземних громадян факультету доуніверситетської підготовки. Деканом новоствореного факультету став С. С. Семак¹⁵.

Наголосимо, що за час існування підготовчого факультету для іноземних громадян на ньому пройшли мовну підготовку для навчання у вищих навчальних закладах понад чотири тисячі чужоземних громадян зі 62 країн Азії, Африки й Латинської Америки. Головним напрямом його роботи, а згодом і роботи відділення, було готувати чужоземних громадян для вступу і навчання в університетах України (ім пропонували курси різного рівня володіння українською мовою). Від 1994 р. викладачі *факультету / відділення* щорічно спільно з Канзаським університетом (США), проводили літню школу з української мови й українознавства для фахівців у галузі українознавства¹⁶.

Від початку 1990-х років актуальною проблемою у Львівському університеті була розробка концепції викладання і вивчення чужих мов (наприклад, 22 лютого 1995 р. ректор І. О. Вакарчук доповів Вченій Раді Університету про роботу за програмою “Темпус”¹⁷)¹⁸. Декілька разів з цього питання виступала завідувач кафедри іноземних мов К. Я. Кусько. А 6 травня 1992 р., щоб вивчити концепцію викладання чужих мов створено комісію (члени: К. Я. Кусько, З. Г. Ватаманюк, М. В. Костицький, Ф. Д. Заставний, А. А. Кондратюк, А. Ф. Карась,

¹² Протокол № 19/5 засідання Вченої Ради Львівського державного університету імені Івана Франка, 22 травня 1996 р., Документація Вченої Ради ЛНУ імені Івана Франка, арк. 9–10.

¹³ Там само.

¹⁴ Протокол № 22/10 засідання Вченої Ради Львівського державного університету імені Івана Франка, 9 жовтня 1996 р., Документація Вченої Ради ЛНУ імені Івана Франка, арк. 3.

¹⁵ Протокол № 15/10 засідання Вченої Ради Львівського державного університету імені Івана Франка, 28 жовтня 1998 р., Документація Вченої Ради ЛНУ імені Івана Франка, арк. 2–3.

¹⁶ Кревс, “Підготовчий факультет для іноземних громадян,” 291.

¹⁷ Протокол № 8/2 засідання Вченої Ради Львівського державного університету імені Івана Франка, 22 лютого 1995 р., арк. 3.

¹⁸ План роботи Вченої ради Львівського державного університету ім. І. Франка на 2-ий семестр 1992 р., арк. 1.

Ю. А. Завгороднев)¹⁹. Дня 24 червня 1992 р. К. Я. Кусько подала звіт комісії на розгляд Вченої Ради Університету. Цей звіт викликав жваве обговорення (виступили ректор І. О. Вакарчук, проректор Р. І. Бобик, заступник декана економічного факультету І. В. Кончаківський, декан факультету іноземних мов Б. В. Максимчук, декан підготовчого факультету для іноземних громадян В. Є. Кревс та інші). У результаті постановили: 1) метою вивчення чужих мов у Львівському університеті вважати практичне володіння випускниками чужою мовою на професійному, культурологічному та практичному рівнях; 2) вивчення чужих мов в Університеті вважати обов'язковим, для другої чужої мови – факультативним; 3) сітку годин з основної мови встановити в розмірі не менше 30% від загального гуманітарного циклу, з другої чужої мови – 200–240 годин; 4) навчання чужих мов зосередити на старших курсах, оскільки саме тоді відбувається активна робота над літературою та комунікацією за фахом; 5) у топології чужих мов головними вважати англійську, німецьку та французьку мови, проте поступово (там, де є потреба і можливість) вводити також інші чужі мови; 6) формами контролю визначити: іспит (або тест) при вступі до Університету; залік або іспит наприкінці кожного семестру; державний (або підсумковий) іспит, що, за бажанням студентів, може бути замінений захистом дипломної роботи чужою мовою; 7) навчальній частині доручити подати пропозиції, щоб внести до педагогічного навантаження години за консультації з дипломних робіт та курсових проєктів, які здобувач виконує чужою мовою; 8) кафедра іноземних мов мала розробити типову програму з чужих мов, а на її основі – навчальні програми для кожного факультету; 9) розпочати роботу над створенням нових підручників з чужих мов, навчальних посібників, термінологічних чужомовних-україномовних словників; 10) у навчальному процесі якомога ширше використовувати матеріали (комп'ютерні та відеопрограми, фонограми, країнознавчі посібники тощо), підготовані у країнах, мови яких вивчаються; 11) щоб підвищувати мовну кваліфікацію викладачів, коли це можливо, відряджати їх до країн, мови яких вони викладають; 12) ректоратові сприяти науково-технічному забезпеченню, щоб вивчати чужі мови; 13) Вченим Радам факультетів рекомендувати врахувати під час розподілу педагогічного навантаження виклади загальних і спеціальних курсів чужими мовами²⁰.

Від осені 1991 р. на порядку денному Вченої Ради Львівського університету стояла проблема відродити у вищій сходознавчій студії як одну з основ налагодити міжнародну співпрацю з країнами Сходу. Так, 25 вересня 1991 р. про створення кафедри сходознавства доповідав декан історичного факультету С. А. Макарчук. Постановили, щоб вивчити це питання, необхідно створити

¹⁹ Протокол № 10/5 засідання Вченої ради Львівського державного університету ім. І. Франка, 6 травня 1992 р., арк. 2.

²⁰ Протокол № 12/6 засідання Вченої ради Львівського державного університету ім. І. Франка, 24 червня 1992 р., арк. 6–7.

спеціальну комісію²¹. Її голова В. Й. Здоровега 25 грудня 1991 р. подав звіт. У його обговоренні взяли участь викладачі Львівського університету і запрошений на Вчену Раду відомий сходознавець Я. Є. Полотнюк²². Відтак 25 березня 1992 р. Вчена Рада Університету постановила відродити сходознавство у Львівському університеті, що мало бути здійснене в декілька етапів. Перший етап передбачав створити на філологічному факультеті кабінет сходознавства й від 1992 р. почати викладати окремі східні мови та організувати наукові студії у цій сфері, зокрема, в галузі юдаїки. Другий етап полягав у тому, що декан філологічного факультету до 15 квітня 1992 р. мав розробити структуру та функції кабінету. Натомість третій етап – творити катедру сходознавства та відповідну спеціалізацію²³. Дня 26 березня 1997 р. члени Вченої Ради Університету слухали питання про відкриття на філологічному факультеті спеціальності “перська мова і література” та катедри сходознавства. Доповідь декана філологічного факультету Т. Ю. Салиги з цього питання підтримали Я. Є. Полотнюк, Л. О. Федик, Ф. С. Бацевич²⁴.

Структурних змін зазнав і факультет іноземних мов: 21 лютого 1996 р. ухвалили просити Міністерство освіти України дозволити відкрити на факультеті спеціальність 7.030507 “Переклад”²⁵, 22 травня 1996 р. – створити комісію, щоб розглянути питання про відкриття кафедри перекладознавства і контрастивної лінгвістики²⁶, а 30 грудня 1997 р. – реорганізувати катедру іноземних мов у катедру іноземних мов для гуманітарних факультетів та катедру іноземних мов для природничих факультетів²⁷.

Від початку 1990-х років важливою проблемою у Львівському університеті було створення факультету міжнародних відносин – одне з головних завдань, які ставив перед собою ректор І. О. Вакарчук. План заходів з відкриття цього факультету оголошено на Вченій Раді Університету 3-го липня 1991 р. Інформацію подав проректор А. Ф. Карась, в обговоренні взяли участь ректор Університету І. О. Вакарчук, декан юридичного факультету М. В. Костицький та декан економічного факультету З. Г. Ватаманюк. Вчена Рада ухвалила: щоб

²¹ Протокол № 3/9 засідання Вченої ради Львівського державного університету ім. І. Франка, 25 вересня 1991 р., Документація Вченої Ради ЛНУ імені Івана Франка, арк. 5–6.

²² Протокол № 6/12 засідання Вченої ради Львівського державного університету ім. І. Франка, 25 грудня 1991 р., Документація Вченої Ради ЛНУ імені Івана Франка, арк. 5–6.

²³ Протокол № 9/3 засідання вченої ради Львівського державного університету ім. І. Франка, 25 березня 1992 р., Документація Вченої Ради ЛНУ імені Івана Франка, арк. 4.

²⁴ Протокол № 1/3 засідання Вченої Ради Львівського державного університету імені Івана Франка, 26 березня 1997 р., Документація Вченої Ради ЛНУ імені Івана Франка, арк. 2.

²⁵ Протокол № 17/2 засідання Вченої Ради Львівського державного університету імені Івана Франка, 21 лютого 1996 р., арк. 8.

²⁶ Протокол № 19/5 засідання Вченої Ради Львівського державного університету імені Івана Франка, 22 травня 1996 р., арк. 12.

²⁷ Протокол № 8/12 засідання Вченої Ради Львівського державного університету імені Івана Франка, 30 грудня 1997 р., Документація Вченої Ради ЛНУ імені Івана Франка, арк. 10.

реалізувати пропозиції Комісії Верховної Ради УРСР у закордонних справах про відкриття факультету міжнародних відносин, та щоб прийняти систему заходів насамперед створити комісію на чолі з проректором з навчальної роботи А. Ф. Карасем та за участю М. В. Костицького, П. О. Семенчука, З. Г. Ватаманюка, Я. С. Кравчука, Б. В. Максимчука, С. А. Макарчука, М. П. Присяжного та М. П. Репецького. Система заходів для відкриття факультету міжнародних відносин у Львівському університеті мала бути розроблена і винесена на розгляд Вченої Ради Університету до 15 листопада 1991 р.²⁸

Відтак 27 листопада 1991 р. Вчена Рада заслухала доповідь проректора А. Ф. Карася стосовно відкриття у Львівському університеті факультету міжнародних відносин, постановивши: 1) відкрити факультет міжнародних відносин із кваліфікаційними спеціальностями 07.00.05 – “Історія міжнародних відносин і зовнішньої політики” та 08.00.14 – “Світове господарство і міжнародні економічні відносини” від 1 січня 1992 р. Підготову спеціалістів розпочати від 1 вересня 1992 р.; 2) пріоритетним напрямом діяльності факультету вважати підготову фахівців з міжнародного країнознавства; 3) Вченій Раді історичного факультету скласти навчальний тематичний план і відкрити спеціалізацію “Історія міжнародних відносин і зовнішньої політики” (відповідальний декан С. А. Макарчук); 4) Вченій Раді економічного факультету доопрацювати навчальні плани зі спеціальності “Міжнародні економічні відносини” (відповідальний декан З. Г. Ватаманюк); 5) навчальні плани складати, виходячи із двоступеневої структури вищої освіти (бакалавр – чотири роки, магістр – шість років), координуючи роботу з Інститутом міжнародних відносин при Київському університеті; 6) на факультеті журналістики відкрити спеціалізації з міжнародної журналістики, на географічному факультеті – з економічної і соціальної географії зарубіжних країн, на філологічних факультетах – з міжнародного туризму і готельного господарства; 7) деканам цих факультетів забезпечити підготову навчальних предметів у галузі міжнародних відносин і передбачити умови для стажування та підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу; 8) розпочати методичну організаційну роботу з підготовки методичної літератури, навчальних посібників; 9) комісії Вченої Ради Університету під головуванням проректора А. Ф. Карася продовжити організаційну роботу зі створення факультету міжнародних відносин й про її результати доповісти на Вченій Раді у квітні 1992 р.; 10) ректорові вирішити кадрові питання щодо декана факультету та його заступників²⁹. На цьому ж засіданні Вченої Ради Університету постановили відкрити на географічному факультеті катедри політичної географії

²⁸ Протокол № 9/7 засідання Вченої ради Львівського державного університету ім. І. Франка, 3 липня 1991 р., Документація Вченої Ради ЛНУ імені Івана Франка, арк. 2–3.

²⁹ Протокол № 5/11 засідання Вченої ради Львівського державного університету ім. І. Франка, 27 листопада 1991 р., Документація Вченої Ради ЛНУ імені Івана Франка, арк. 12–13.

та країнознавства³⁰ (проблему створення цієї кафедри вперше заслухали 25 вересня 1991 р.³¹).

Дня 25 грудня 1991 р. затвердили концепцію навчального плану зі спеціальностей факультету міжнародних відносин, доручивши відповідальній комісії доопрацювати його згідно з положенням³². Відтак 26 лютого 1992 р. ректор І. О. Вакарчук проінформував Вчену Раду Університету про організацію факультету міжнародних відносин³³, а через місяць, 25 березня 1992 р., проректор А. Ф. Карась доповів про його структуру³⁴. Тоді ж розглянули питання про вибори декана факультету міжнародних відносин. Виступили претенденти на цю посаду – доцент кафедри економічного і соціального планування В. В. Яцура та доцент кафедри економічної і соціальної географії М. З. Мальський. Після обговорення відбулося таємне голосування, за результатами якого деканом факультету міжнародних відносин обрали М. З. Мальського³⁵.

Вже 24 червня 1992 р. Вчена Рада Університету затвердила структуру новоствореного факультету:

1. Катедра політичної географії і країнознавства, на яку поклали обов'язки випускової кафедри зі спеціальності 02.12 “Міжнародні відносини” та забезпечення спеціалізації “Політична географія” на географічному факультеті (згідно з наказом ректора № 484 від 7 травня 1992 р.);

2. Катедра міжнародного права, на яку поклали обов'язки забезпечити викладання відповідних правових дисциплін спеціальностей факультету міжнародних відносин та забезпечити спеціалізацію “Міжнародне право” на юридичному факультеті (згідно з наказом ректора № 1048 від 30 серпня 1991 р.);

3. На катедру економічної теорії та історії економічних вчень економічного факультету поклали обов'язки випускової кафедри зі спеціальності 02.12 “Міжнародні економічні відносини”, змінивши її назву на катедру економічної теорії і міжнародних економічних відносин. У подальшому, виходячи з перспектив розвитку Університету і потреб факультету, запланували реорганізувати цю катедру, поділивши її на катедру економічної теорії та історії економічних вчень й катедру міжнародних економічних відносин, з входженням її до структури факультету міжнародних відносин.

³⁰ Протокол № 5/11 засідання Вченої ради Львівського державного університету ім. І. Франка, 27 листопада 1991 р., Документація Вченої Ради ЛНУ імені Івана Франка, арк. 15.

³¹ Протокол № 3/9 засідання Вченої ради Львівського державного університету ім. І. Франка, 25 вересня 1991 р., арк. 6.

³² Протокол № 6/12 засідання Вченої ради Львівського державного університету ім. І. Франка, 25 грудня 1991 р., арк. 6–7.

³³ Протокол № 8/2 засідання Вченої ради Львівського державного університету ім. І. Франка, 26 лютого 1992 р., Документація Вченої Ради ЛНУ імені Івана Франка, арк. 4–5.

³⁴ Протокол № 9/3 засідання Вченої ради Львівського державного університету ім. І. Франка, 25 березня 1992 р., арк. 2.

³⁵ Там само, арк. 3.

Також вважали за необхідне зберегти існуючий статус вказаних вище кафедр на географічному, юридичному і економічному факультетах, а їх завідувачам і викладачам членство у вчених Радах відповідних факультетів³⁶.

Відтак 23 лютого 1994 р., щоб вирішити проблему поділу катедри економічної теорії та міжнародних економічних відносин, ухвалили створити комісію, яка мала вивчити питання про його доцільність³⁷. 22 червня 1994 р. голова цієї комісії професор О. І. Бобик оголосив результати аналізу її роботи, після чого, обговоривши, за участю ректора І. О. Вакарчука, декана економічного факультету З. Г. Ватаманюка та декана факультету міжнародних відносин М. З. Мальського, ухвалили: 1) відкрити від 1 вересня 1994 р. на факультеті міжнародних відносин катедру міжнародних економічних відносин; 2) новоствореній кафедрі доручити виклади загальноосвітніх, фундаментальних і спеціальних предметів економічно-фінансового напрямку, які передбачені навчальним планом для спеціальностей “Міжнародні економічні відносини” і “Міжнародні відносини”; 3) катедру економічної теорії та міжнародних економічних відносин економічного факультету перейменувати на катедру економічної теорії економічного факультету; 4) ректоратові Університету впродовж 1994/1995 навчального року укомплектувати катедру міжнародних економічних відносин професорсько-викладацькими кадрами й навчально-допоміжним персоналом³⁸.

Реорганізація структури факультету міжнародних відносин продовжилася наступного року. Відтак 17 травня 1995 р. розглянуто поділ катедри іноземних мов факультету іноземних мов (доповіла завідувач кафедри К. Я. Кусько) та створення катедри іноземних мов на факультеті міжнародних відносин (доповів декан факультету М. З. Мальський). Тож проректорові А. Ф. Карасю у робочому порядку доручили створити комісію з цих проблем³⁹. Відкрити катедру іноземних мов на факультеті міжнародних відносин ухвалили 27 вересня 1995 р. Вона мала розпочати роботу в першому семестрі 1995/1996 навчального року з обов’язками викладати курси першої чужої мови, другої чужої мови і теорії та практики перекладу для студентів факультету міжнародних відносин⁴⁰.

Упродовж травня-вересня 1995 р. розглянуто й питання про спеціалізації та спеціальності на факультеті міжнародних відносин: спершу ухвалено затвердити на факультеті спеціалізації “Країнознавство, міжнародні організації і

³⁶ Протокол № 12/6 засідання Вченої ради Львівського державного університету ім. І. Франка, 24 червня 1992 р., арк. 4–5.

³⁷ Протокол № 7/2 засідання Вченої Ради Львівського державного університету імені Івана Франка, 23 лютого 1994 р., Документація Вченої Ради ЛНУ імені Івана Франка, арк. 18.

³⁸ Протокол № 2/6 засідання Вченої Ради Львівського державного університету імені Івана Франка, 22 червня 1994 р., Документація Вченої Ради ЛНУ імені Івана Франка, арк. 15.

³⁹ Протокол № 10/5 засідання Вченої Ради Львівського державного університету імені Івана Франка, 17 травня 1995 р., арк. 9.

⁴⁰ Протокол № 13/9 засідання Вченої Ради Львівського державного університету імені Івана Франка, 27 вересня 1995 р., Документація Вченої Ради ЛНУ імені Івана Франка, арк. 8.

дипломатична служба”, “Управління зовнішньоекономічною діяльністю, міжнародні валютно-кредитні і фінансові відносини”, “Економіка міжнародного туризму і послуг”⁴¹, а згодом – підтримати відкриття спеціальностей “Міжнародне право” та “Країнознавство”⁴².

Дня 29 червня 1995 р. ректор Університету І. О. Вакарчук проінформував про підготовку спеціалістів для роботи у сфері міжнародних відносин⁴³. А 25 жовтня 1995 р. заслухано звіт про навчально-методичну, наукову та виховну роботу факультету міжнародних відносин (доповідав декан факультету М. З. Мальський)⁴⁴. У результаті ухвалили: 1) деканатові посилити організаційну роботу в ділянці доукомплектування висококваліфікованими фахівцями штату кафедр міжнародних економічних відносин та іноземних мов факультету, враховуючи при цьому навчальні, наукові та державні завдання підготовки спеціалістів у галузі міжнародних відносин; 2) деканатові та кафедрам факультету розробити і затвердити на Вченій Раді факультету графік написання посібників та методичних розробок з базових курсів та спеціальних дисциплін, створити колективи, щоб підготувати підручники з курсів “Політична географія світу” та “Міжнародні економічні відносини”; 3) впродовж 1995/1996 навчального року скласти програму викладання чужих мов для факультету; деканатові підготуватись до захисту дипломних робіт чужими мовами; виходячи зі специфіки роботи перекладача, запровадити в навчальні плани курс практичної стилістики української мови як обов’язковий предмет; 4) зобов’язати деканат факультету до 1 березня 1996 р. подати до ректорату пропозиції щодо укладання договорів із відповідними організаціями та установами для проходження студентами виробничої та навчальної практик, зокрема, з Міністерством зовнішньоекономічних зв’язків і торгівлі України, а також з навчальними закладами зарубіжних країн; 5) структурувати наукову роботу факультету відповідно до напрямів наукових студій та кадрового забезпечення кафедр, обґрунтувати та подати на конкурс наукові проекти по лінії Міністерства освіти України, Державного комітету з питань науки, техніки та промислової політики та різних фондів; забезпечити перспективи розвитку факультету через підготовку кадрів в аспірантурі; 6) у 1995/1996 навчальному році завершити організацію Скандинавського країнознавчого центру та продовжити роботу над створенням інших країнознавчих центрів; 7) рекомендувати Вченій Раді факультету розглянути концепцію діяльності кафедри політичної географії та країнознавства,

⁴¹ Протокол № 10/5 засідання Вченої Ради Львівського державного університету імені Івана Франка, 17 травня 1995 р., арк. 10.

⁴² Протокол № 13/9 засідання Вченої Ради Львівського державного університету імені Івана Франка, 27 вересня 1995 р., арк. 11.

⁴³ Протокол № 11/6 засідання Вченої Ради Львівського державного університету імені Івана Франка, 29 червня 1995 р., Документація Вченої Ради ЛНУ імені Івана Франка, арк. 15.

⁴⁴ Протокол № 14/10 засідання Вченої Ради Львівського державного університету імені Івана Франка, 25 жовтня 1995 р., Документація Вченої Ради ЛНУ імені Івана Франка, арк. 3.

щоб забезпечити фундаментальні і спеціальні дисципліни оперативних робочих планів, а також враховуючи перспективи відкриття спеціальностей “Країнознавство” і “Міжнародне право”⁴⁵.

Відтак 27 грудня 1995 р. Вчена Рада Університету ухвалила клопотати перед Міністерством освіти України про відкриття при Львівському державному університеті імені Івана Франка аспірантури зі спеціальностей 08.05.01 – “Світове господарство і глобальний розвиток”, 08.05.02 – “Економіка зарубіжних країн”, 08.05.03 – “Міжнародні економічні відносини”. Аргументами щодо цього були потреба Західного регіону України у висококваліфікованих кадрах з міжнародних економічних відносин, економіки зарубіжних країн та світового господарства, а також можливість готувати їх у Львівському університеті⁴⁶.

У контексті міжнародної діяльності Львівського університету важливим було відкриття там низки спеціалізованих інститутів та центрів. Так, 29 жовтня 1997 р. Вчена Рада Університету розглядала створення у Львівському університеті Центру італійської культури (після доповіді проректора В. М. Кирилича Вчена Рада ухвалила створити цей центр)⁴⁷. А 28 жовтня 1998 р. декан факультету міжнародних відносин М. З. Мальський запропонував створити в Університеті Інститут європейської економічної інтеграції⁴⁸. У результаті ухвал Вченої Ради, наприкінці ХХ ст. у Львівському університеті відкрито Інститут Польщі (існував у 1998–1999 рр.)⁴⁹, Інститут європейської інтеграції (2000)⁵⁰, Центр італійської мови і культури (1997)⁵¹, Українсько-австрійський центр співробітництва у сфері науки, освіти та культури (1998)⁵², Французький культурний центр та Центр країн Північної Європи (1999)⁵³.

Отже, 1990-ті роки стали періодом відчутної структурної трансформації Львівського університету, зумовленої і потребами в навчально-науковій сфері, й іншими чинниками, у тому числі, – активізацією міжнародної діяльності.

⁴⁵ Протокол № 15/11 засідання Вченої Ради Львівського державного університету імені Івана Франка, 29 листопада 1995 р., Документація Вченої Ради ЛНУ імені Івана Франка, арк. 2–3.

⁴⁶ Протокол № 16/12 засідання Вченої Ради Львівського державного університету імені Івана Франка, 27 грудня 1995 р., Документація Вченої Ради ЛНУ імені Івана Франка, арк. 11.

⁴⁷ Протокол № 6/10 засідання Вченої Ради Львівського державного університету імені Івана Франка, 29 жовтня 1997 р., Документація Вченої Ради ЛНУ імені Івана Франка, арк. 15.

⁴⁸ Протокол № 15/10 засідання Вченої Ради Львівського державного університету імені Івана Франка, 28 жовтня 1998 р., Документація Вченої Ради ЛНУ імені Івана Франка, арк. 2; Порядок денний засідання Вченої Ради Львівського державного університету імені Івана Франка (протокол 15/10), 28 жовтня 1998 р., Документація Вченої Ради ЛНУ імені Івана Франка, арк. 1.

⁴⁹ А. Дідух, “Польщі інститут,” *Encyclopedia. Львівський національний університет імені Івана Франка: в 2 т.*, вид. рада: І. О. Вакарчук (голова), М. В. Лозинський (заст. голови), Р. М. Шуст (заст. голови), В. М. Качмар (відп. секретар) та ін. (Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014), т. 2, 308.

⁵⁰ А. Дідух, “Європейської інтеграції інститут,” Там само, т. 1, 486.

⁵¹ О. Горячук, “Італійської мови і культури центр,” Там само, т. 1, 568.

⁵² “Українсько-австрійський центр співробітництва у сфері науки, освіти та культури,” Там само, т. 2, 546.

⁵³ М. Гладиш, “Країн Північної Європи центр,” Там само, т. 1, 666.

Найвідчутнішими кроками в цій сфері було вдосконалення роботи відділу міжнародних зв'язків; реорганізації, пов'язані з підготовчим факультетом для чужоземних громадян та факультетом доуніверситетської підготовки; заснування факультету міжнародних відносин; удосконалення структури філологічного факультету (відкриття катедри прикладного українського мовознавства, що мала забезпечити виклади курсів “українська мова як іноземна” та “українська мова для іноземних громадян”, і катедри східознавства) та факультету іноземних мов; створення спеціалізованих інститутів та центрів.

STRUCTURAL CHANGES IN LVIV UNIVERSITY IN THE CONTEXT OF ACTIVIZING ITS INTERNATIONAL ACTIVITIES IN THE 1990s

Liliya GULYOVATA

Ivan Franko National University of Lviv
Mykhaylo Hrushevskiy Department of Contemporary
History of Ukraine

1 Universytetska str., Lviv 79000, Ukraine

e-mail: clio@lviv.edu.ua

Emphasis was placed on such departments as the Department of International Relations, the Faculty of Preparation for Foreign Citizens, the Department of Applied Ukrainian Linguistics (intended to provide courses in “Ukrainian as a Foreign Language” and “Ukrainian for Foreign Citizens”) and the Department of Oriental Studies (renaissance at the University of oriental studies was one of the foundations of establishing international cooperation with the countries of the East) of Philological Faculty, Faculty of Pre-University Training, Faculty of Foreign Languages (with emphasis on development new concepts of teaching and learning of foreign languages), in particular, the Department of Translation Studies and Contrasting Linguistics, the Department of Foreign Languages for the Faculties of Humanities and the Department of Foreign Languages for the Faculties of Natural Sciences, the Faculty of International Relations.

As a result of the decisions of the Academic Council, at the end of the 20th century. Institute of Poland (existed in 1998–1999), Institute of European Integration (2000), Center for Italian Language and Culture (1997), Ukrainian-Austrian Center for Cooperation in Science, Education and Culture (1998), French Cultural Center and Center for Northern European Countries (1999) were opened at Lviv University.

Thus, the 1990s were a period of significant structural transformation of Lviv University, driven by both educational and scientific needs and other factors, including the intensification of international activity. The most notable steps in this area were the work of the Department of International Relations; reorganizations related to the Faculty of Preparation for Foreign Citizens and the Faculty of Pre-

University Training; establishment of the Faculty of International Relations; improvement of the structure of the Philological Faculty and the Faculty of Foreign Languages; establishment of specialized institutes and centers.

Keywords: Ivan Franko State University of Lviv, structural reorganization, international relations, faculties, departments, 1990s.

REFERENCES

- “Ukrainsko-avstriiskyi tsentr spivrobitnytstva u sferi nauky, osvity ta kultury.” *Encyclopedia. Lvivskiy natsionalnyi universytet imeni Ivana Franka: v 2 t.* Vyd. rada: I. O. Vakarchuk (holova), M. V. Lozynskiy (zast. holovy), R. M. Shust (zast. holovy), V. M. Kachmar (vidp. sekretar) ta in. Lviv: LNU imeni Ivana Franka, 2014, t. 2. 546. [in Ukrainian].
- Chapliak, L. “Mizhnarodnykh zviazkiv viddil,” *Encyclopedia. Lvivskiy natsionalnyi universytet imeni Ivana Franka: v 2 t.* Vyd. rada: I. O. Vakarchuk (holova), M. V. Lozynskiy (zast. holovy), R. M. Shust (zast. holovy), V. M. Kachmar (vidp. sekretar) ta in. Lviv: LNU imeni Ivana Franka, 2014, t. 2. 145. [in Ukrainian].
- Didukh, A. “Tevropeiskoi intehratsii instytut.” *Encyclopedia. Lvivskiy natsionalnyi universytet imeni Ivana Franka: v 2 t.* Vyd. rada: I. O. Vakarchuk (holova), M. V. Lozynskiy (zast. holovy), R. M. Shust (zast. holovy), V. M. Kachmar (vidp. sekretar) ta in. Lviv: LNU imeni Ivana Franka, 2011, t. 1. 486. [in Ukrainian].
- Didukh, A. “Polshchi instytut.” *Encyclopedia. Lvivskiy natsionalnyi universytet imeni Ivana Franka: v 2 t.* Vyd. rada: I. O. Vakarchuk (holova), M. V. Lozynskiy (zast. holovy), R. M. Shust (zast. holovy), V. M. Kachmar (vidp. sekretar) ta in. Lviv: LNU imeni Ivana Franka, 2014, t. 2. 308. [in Ukrainian].
- Hladysh, M. “Krain Pivnichnoi Yevropy tsentr.” *Encyclopedia. Lvivskiy natsionalnyi universytet imeni Ivana Franka: v 2 t.* Vyd. rada: I. O. Vakarchuk (holova), M. V. Lozynskiy (zast. holovy), R. M. Shust (zast. holovy), V. M. Kachmar (vidp. sekretar) ta in. Lviv: LNU imeni Ivana Franka, 2011, t. 1. 666. [in Ukrainian].
- Horiachuk, O. “Italiiskoi movy i kultury tsentr.” *Encyclopedia. Lvivskiy natsionalnyi universytet imeni Ivana Franka: v 2 t.* Vyd. rada: I. O. Vakarchuk (holova), M. V. Lozynskiy (zast. holovy), R. M. Shust (zast. holovy), V. M. Kachmar (vidp. sekretar) ta in. Lviv: LNU imeni Ivana Franka, 2011, t. 1. 568. [in Ukrainian].
- Krevs, V. “Pidhotovchyi fakultet dlia inozemnykh hromadian.” *Encyclopedia. Lvivskiy natsionalnyi universytet imeni Ivana Franka: v 2 t.* Vyd. rada: I. O. Vakarchuk (holova), M. V. Lozynskiy (zast. holovy), R. M. Shust (zast. holovy), V. M. Kachmar (vidp. sekretar) ta in. Lviv: LNU imeni Ivana Franka, 2014, t. 2. 290–291. [in Ukrainian].
- Plan roboty vchenoi rady Lvivskoho derzhavnoho universytetu im. I. Franka na 2-yi semestr 1992 r., Dokumentatsiia Vchenoi Rady LNU imeni Ivana Franka. [in Ukrainian].
- Poriadok denniy zasidannia Vchenoi Rady Lvivskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka (protokol № 12/7), 1 lypnia 1998 r., Dokumentatsiia Vchenoi Rady LNU imeni Ivana Franka. [in Ukrainian].
- Poriadok denniy zasidannia Vchenoi Rady Lvivskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka (protokol 15/10), 28 zhovtnia 1998 r., Dokumentatsiia Vchenoi Rady LNU imeni Ivana Franka. [in Ukrainian].
- Protokol № 1/3 zasidannia Vchenoi Rady Lvivskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka, 26 bereznia 1997 r., Dokumentatsiia Vchenoi Rady LNU imeni Ivana Franka. [in Ukrainian].
- Protokol № 10/5 zasidannia vchenoi rady Lvivskoho derzhavnoho universytetu im. I. Franka, 6 travnia 1992 r., Dokumentatsiia Vchenoi Rady LNU imeni Ivana Franka. [in Ukrainian].

- Protokol № 10/5 zasidannia Vchenoi Rady Lvivskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka, 17 travnia 1995 r., Dokumentatsiia Vchenoi Rady LNU imeni Ivana Franka. [in Ukrainian].
- Protokol № 11/6 zasidannia Vchenoi Rady Lvivskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka, 29 chervnia 1995 r., Dokumentatsiia Vchenoi Rady LNU imeni Ivana Franka. [in Ukrainian].
- Protokol № 12/6 zasidannia Vchenoi rady Lvivskoho derzhavnoho universytetu im. I. Franka, 24 chervnia 1992 r., Dokumentatsiia Vchenoi Rady LNU imeni Ivana Franka. [in Ukrainian].
- Protokol № 13/9 zasidannia vchenoi Rady Lvivskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka, 27 veresnia 1995 r., Dokumentatsiia Vchenoi Rady LNU imeni Ivana Franka. [in Ukrainian].
- Protokol № 14/10 zasidannia Vchenoi Rady Lvivskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka, 25 zhovtnia 1995 r., Dokumentatsiia Vchenoi Rady LNU imeni Ivana Franka. [in Ukrainian].
- Protokol № 15/10 zasidannia Vchenoi Rady Lvivskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka, 28 zhovtnia 1998 r., Dokumentatsiia Vchenoi Rady LNU imeni Ivana Franka. [in Ukrainian].
- Protokol № 15/10 zasidannia Vchenoi Rady Lvivskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka, 28 zhovtnia 1998 r., Dokumentatsiia Vchenoi Rady LNU imeni Ivana Franka. [in Ukrainian].
- Protokol № 15/11 zasidannia vchenoi Rady Lvivskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka, 29 lystopada 1995 r., Dokumentatsiia Vchenoi Rady LNU imeni Ivana Franka. [in Ukrainian].
- Protokol № 16/12 zasidannia Vchenoi Rady Lvivskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka, 27 hrudnia 1995 r., Dokumentatsiia Vchenoi Rady LNU imeni Ivana Franka. [in Ukrainian].
- Protokol № 17/2 zasidannia Vchenoi Rady Lvivskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka, 21 liutoho 1996 r., Dokumentatsiia Vchenoi Rady LNU imeni Ivana Franka. [in Ukrainian].
- Protokol № 18/3 zasidannia Vchenoi Rady Lvivskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka, 20 bereznia 1996 r., Dokumentatsiia Vchenoi Rady LNU imeni Ivana Franka. [in Ukrainian].
- Protokol № 19/5 zasidannia Vchenoi Rady Lvivskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka, 22 travnia 1996 r., Dokumentatsiia Vchenoi Rady LNU imeni Ivana Franka. [in Ukrainian].
- Protokol № 2/6 zasidannia Vchenoi Rady Lvivskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka, 22 chervnia 1994 r., Dokumentatsiia Vchenoi Rady LNU imeni Ivana Franka. [in Ukrainian].
- Protokol № 2/9 zasidannia Vchenoi rady Lvivskoho derzhavnoho universytetu im. I. Franka, 9 veresnia 1992 r., Dokumentatsiia Vchenoi Rady LNU imeni Ivana Franka. [in Ukrainian].
- Protokol № 22/10 zasidannia Vchenoi Rady Lvivskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka, 9 zhovtnia 1996 r., Dokumentatsiia Vchenoi Rady LNU imeni Ivana Franka. [in Ukrainian].
- Protokol № 3/9 zasidannia Vchenoi rady Lvivskoho derzhavnoho universytetu im. I. Franka, 25 veresnia 1991 r., Dokumentatsiia Vchenoi Rady LNU imeni Ivana Franka. [in Ukrainian].

- Protokol № 4/10 zasidannia Vchenoi rady Lvivskoho derzhavnoho universytetu im. I. Franka, 28 zhovtnia 1992 r., Dokumentatsiia Vchenoi Rady LNU imeni Ivana Franka. [in Ukrainian].
- Protokol № 5/11 zasidannia Vchenoi rady Lvivskoho derzhavnoho universytetu im. I. Franka, 27 lystopada 1991 r., Dokumentatsiia Vchenoi Rady LNU imeni Ivana Franka. [in Ukrainian].
- Protokol № 6/10 zasidannia Vchenoi Rady Lvivskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka, 29 zhovtnia 1997 r., Dokumentatsiia Vchenoi Rady LNU imeni Ivana Franka. [in Ukrainian].
- Protokol № 6/12 zasidannia Vchenoi rady Lvivskoho derzhavnoho universytetu im. I. Franka, 25 hrudnia 1991 r., Dokumentatsiia Vchenoi Rady LNU imeni Ivana Franka. [in Ukrainian].
- Protokol № 7/2 zasidannia Vchenoi Rady Lvivskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka, 23 liutoho 1994 r., Dokumentatsiia Vchenoi Rady LNU imeni Ivana Franka. [in Ukrainian].
- Protokol № 8/12 zasidannia Vchenoi Rady Lvivskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka, 30 hrudnia 1997 r., Dokumentatsiia Vchenoi Rady LNU imeni Ivana Franka. [in Ukrainian].
- Protokol № 8/2 zasidannia Vchenoi Rady Lvivskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka, 22 liutoho 1995 r., Dokumentatsiia Vchenoi Rady LNU imeni Ivana Franka. [in Ukrainian].
- Protokol № 8/2 zasidannia Vchenoi rady Lvivskoho derzhavnoho universytetu im. I. Franka, 26 liutoho 1992 r., Dokumentatsiia Vchenoi Rady LNU imeni Ivana Franka. [in Ukrainian].
- Protokol № 9/3 zasidannia Vchenoi rady Lvivskoho derzhavnoho universytetu im. I. Franka, 25 bereznia 1992 r., Dokumentatsiia Vchenoi Rady LNU imeni Ivana Franka. [in Ukrainian].
- Protokol № 9/7 zasidannia Vchenoi rady Lvivskoho derzhavnoho universytetu im. I. Franka, 3 lypnia 1991 r., Dokumentatsiia Vchenoi Rady LNU imeni Ivana Franka. [in Ukrainian].

